

bækur & blöð**Svartskygður Javni**

At illa ber til at bota um korini hjá teimum veiku i hesum keldu tíðum, ber tað nýggjasta blaðið hjá Javna, nr. 2-3, boð um. Ein stórir partur av blaðnum er merktur av svartskygni og frásagnum um vantandi vælvild frá serliga myndugleikum, og i summum ferum um beinleiðis afturstig.

Sambært oddareininum er tolið við at verða uppi hjá teimum evnaveiku og

teirra avvarandi. — Vit fara ikki longur at lata okkum alt lynda! Løgmanrøðan 1984 verður eisini nevnd:

»Nógv varð lisið upp, hvat gjørt var á hesum og hasum økjum síðan seinasta lögmanrøða varð hildin; men av góðum grundum kundi onki sigast um, hvat gjørt var fyri tey evnaveiku. — Har var jú einki gjørt.«

Eitt dømi um beinleiðis

afturgongd er trotið á stovnsplássum til evnaveik. Hóast Javni hevur gjørt vart við tað fleiri ferðir og er komin við uppskotum um, hvat gerast kann, er einki hent i málinum, og neyðugt er nú aftur at senda evnaveik av landinum, skulu tey á stovn. Á Eirargarði er ikki rúm fyri fleiri.

Tá Eirargarður var tikin i nýtslu, ætlaðu feroingar at hava tvey umlættingarpláss har, sum tað framanundan vóru á deild 5. Men hesi bæði umlættingarplássini skóru teir donsku sparimyndugleikarnir burtur við harðari hond. Foreldur, ið torvar umlætting vegna sjúku ella annað, hava nú

bert Fritidharheimið hjá felagnum Javna at senda sini børn á. Eitt privat felag noyðist at taka um endan, tá tað almenna sparir.

Okkurt meira livsjáttandi er kortini i blaðnum. Samrøða við Ólufu Skaale, ið sigur frá, hvussu undirvisingin fer fram dagliga á skúlanum á Trøðni. Samrøða við ein leiðara á einum donskum skúla fyri evnaveik, børn og vaks. Egga Jensen greiðir frá ítrótti fyri brekað. Prát við tey á Andveikraverndini i nýggjum hølum. Haraftrat eru ferðafrásagnir, smærri tíðindastubbar, ummæli og spurningar og »Neyðarróp til politikkararnar!«

sjónvarp**Hósdagin 11. oktober**

21.00 Ítróttur

Frigggjadagin 12. oktober

19.30 Barnaletan

20.00 Dagur og vika

20.30 Rok á gistingarhúsinum

21.00 Ungdómssending

21.40 Kolibri

22.40 Eddie Skoller

23.30 Liðugt

Frigggjaskvöldið kl. 21.40:**Soleiðis gjørdur nazistarnir**

30. juni 1934 — ikki eitt ár eftir at nazistarnir fingud valdið i Týsklandi — fór tað harðrenda stýrið hjá Hitler at visa seg frá sini røttu síðu. Nakrir Mercedes bilar koyrdu til eitt gistingarhús við eitt vatn utanfyri München, har tey fyrstu, ið vóru undir illgruna fyri at vera imóti ti nýggja stýrinum hjá Hitler, vórðu dripin. Leiðandi menn i stormtroppunum stóðu fyrst fyri skotum. Operation Kolibri nevndist hetta blóðbaðið.

Hugh Green, sum tá var tíðindamaður fyri eina London-avis i Berlin, endurgevur i hesum BBC-filminum, hvat fólk sjálvi sóu.

Hitler var sjálvur við í álopinum á gistingarhúsið i Bayern. Ernst Röhm, gamli vinmaður Hitlers, nazistiskur politikarin, sum i 1924 stovnaði SA, lá og svav á gistingarhúsinum. Hitler gav boð um at handtaka hann fyri svik og seinni at skjóta hann. Ein fyri og annar eftir vórðu aðrir herovastar eisini tiknir á bóli, settir i fangahús ella i eina av konstrasjónslegunum, sum tá vóru nýggjar. Í tímum aftaná læt Hitler fleiri av sinum

næstu viðhaldsmonnum taka av døgum. Fleiri teirra høvdu verið honum trúfastir frá fyrsta degi av. Fleiri róptu »Heil Hitler!«, tá teir doyðu.

Göring og Himmler høvdu fleiri vikur frammundan gjørt lista yvir teir, sum skuldu beinast av vegnum. Teir grundgövu tað við, at stormtropparnir ætlaðu at gera kvetti, men i veruleikanum vildi Hitler allari andstöðuni til livs.

Hugh Green, sum hevur skrivað handrit og gjørt filmin, sá hvussu politistaherliðið hjá Göring rak teir ørkymlaðu stormtropparnar saman i Berlin. Hann hoyrði tær ússaligu umberingarnar hjá Göring og hvussu Hitler fyrir Ríkisdegnum greiddi frá blóðbaðnum, sum hann segði var neyðugt. Men i Ríkisdegnum vóru fleiri tómir sessir, ti fleiri av limunum vóru dripin. Í filminum eru eisini fleiri við, sum sjálvir høvdu lut i hendringini, t.d. fyrrverandi SS-generalurin Karl Wolff. Ein av teimum, sum yvirlivdu, Conrad Josten, limur i eina anti-nazi-rørslu, sigur frá teimum ræðuliga døgum.

Ú. F.**Hósdagur 11. okt.**

09.30 Fólkalvaldir umsita

lógir úr London

11.01 Orðabókin

19.00 50 ár millum skald-

segurnar. Sigmund

Poulsen og Johan

Mortensen skipa

skipa fyri

19.30 Soultónleikur. Jan-

us Petersen leggur

til rættis

20.00 Meg minnist. Niels

Juel Arge skipar

fyri

Frigggjad. 12. okt.

09.30 50 ár millum

skaldsegurnar

11.01 Útvarpsleikurin

»Vatnflóð«

19.00 Meldurin. Sonne

Smith skipar fyri

19.20 Frænr eitur ormur-

in — 12. partur av

framhaldssøgu eftir

Jens Paula Heine-

sen. Sverri Egholm

lesur

19.50 Undirhaldstónar.

Jákup Magnussen

leggur til rættis

20.20 Klassiskur tón-

leikur

**Fylg við,
hvat hendir**tíðindablaðið
sosialurín**Føroyingur er kendur danskur listamaður****— fyllir 60 ár í dag**

Í dag fyllir Ole Vang Hansen 60 ár. Hann er kendur sum danskur listamaður, men føroyingur er hann, sjálvt um hann hevur búð i Danmark i 36 ár og kennir seg heima har.

Oli Vang Hansen fór vegna heilsubrekk til Danmarkar i 1948. Fyrst til Keypmannahavnar, men næstan øll árinu hevur hann búð i Ålborg.

Nógv havnarfólk kenna

Óla, sum annars kanska ikki er so kendur i Føroyum sum i Danmark. Umframt at hava arbeitt sum reklamuteknari hevur Óli eisini avrikað nógv sum listamaður. Hann hevur tekið og málað, gjørt litografi og grafikk. Fleiri bækur hevur hann illustrerað, t. d. eina bók eftir Martin Andersen Nexø, og ta føroysku umsetingina um Sindbad Sjófara hjá Samal Johansen.

— Satt at siga rokni eg meg ikki fyri nakran listamála. Eg eri ikki heilt nøgdur við málingarnar. Tað svart-hvíta dæmar mæi betur, sigur Óli, ið vit hava prátað við i sambandi við føðingardagin. Grafikk dæmar honum best, og tað er hesa listagreini, ið hann hevur fingist mest við. Eisini hevur Óli undirvist m. a. á háskúlanum i grafikki.

— Myndaverð mina

Men ikki i Føroyum.

— Eg veit ikki hví. Eingin hevur sent boð eftir mær. Eg havi eisini búð niðri so leingi og eri røttfestur her.

Lítið hevur hann gjørt við at vitja aftur til Føroya. Síðan hann fór hía, hevur hann bara verið her triggar ferðir.

— Eg havi havt tað deiligt i tey næstan 30 árinu, eg havi búð her i somu gotu i Ålborg, og nógvir av grannunum eru framvegis teir somu. Hann væntar, at nakrir teirra stokka inn á gólv i dag.

Óli hevur tó ikki mist sambandið við Føroyar. Hann tosar regluliga við familjuna i Havn, hann hittir gamlar kenningar og frættir frá teimum, og blóðini fær hann øll sendandi úr Føroyum og fylgir væl við, hvat fyriferst. Summi av blóðunum hava broytt seg nógv til tað verra, heldur hann.

— Men lat okkum ikki vevja politikk upp i hetta, sigur Óli.

Sosialurín ynskir Óla Vang Hansen hjartaliga til lukku við degnum.

rj

Óli hevur fingið nógvir inspiratiónir úr ævintýrum, sagnum og kvæðum